

Ο περί βλασφημίας λόγος του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου και το σχόλιο του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 11 Νοεμβρίου, 2012

Περί βλασφημίας - Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος

«Επειδή τώρα σας ωμίλησα περί βλασφημίας, θέλω να ζητήσω από όλους σας μίαν χάριν αντί της διαλέξεως και της ομιλίας ταύτης, και αυτή είναι να σωφρονήσετε, προς χάριν μου, τους ανθρώπους που βλασφημούν εις την πόλιν. Και αν ακούσης κάποιον εις τον δρόμον ή εις το μέσον τής αγοράς να βλασφημή τον Θεόν, πλησίασε, επίπληξέ τον, και αν πρέπει να τον δείρης, μη διστασης· ράπισέ τον εις το πρόσωπον, σύντριψέ του το στόμα, και αγίασε το χέρι σου δια της πληγής που θα του δώσης, και αν σε καταγγείλουν μερικοί και σε σύρουν εις το δικαστήριον, να τους ακολουθήσης· και αν από το δικαστικόν βήμα σου ζητήση ο δικαστής ευθύνας να ειπής με θάρρος, ότι εβλασφήμησε τον βασιλέα των αγγέλων. Διότι εάν πρέπει να τιμωρούνται αυτοι που βλασφημούν τον επίγειον βασιλέα, πολύ περισσότερον πρέπει να τιμωρούνται εκείνοι που βλασφημούν Εκείνον.

Το έγκλημα τούτο είναι κοινόν και το αδίκημα δημόσιον και δι' αυτό είναι δικαίωμα καθενός που θέλει να τους τιμωρή· ας μάθουν και οι Ιουδαίοι και οι ειδωλολάτραι ότι οι Χριστιανοί είναι σωτήρες τής πόλεως και κηδεμόνες και προστάται και διδάσκαλοι αυτής, ας μάθουν αυτό και οι ακόλαστοι και διεφθαρμένοι, και ότι πρέπει να φοβούνται τους δούλους τού Θεού, ώστε αν κάποτε θελήσουν να εκστομίσουν τέτοια λόγια, να βλέπη ο ένας τον άλλον παντού και να τρέμουν τας σκιάς, και να αγωνιούν μήπως ο Χριστιανός τούς ακούση και ορμήση εναντίον τους και τους τιμωρήση. Δεν ήκουσες τί έκαμεν ο Ιωάννης; Είδεν άνθρωπον τύραννον να ανατρέπη τους περί γάμου νόμους, και με θάρρος εις το μέσον τής αγοράς είπε· «δεν σου επιτρέπεται να έχης ως σύζυγον την γυναίκα τού αδελφού σου Φιλίππου». Εγώ όμως δεν σε ωδήγησα ενώπιον βασιλέως, ούτε ενώπιον δικαστού, ούτε διά παρανόμους γάμους, ούτε δι' εξύβρισιν των συνανθρώπων σου, αλλά διά υβριστικήν συμπεριφοράν εις τον Δεσπότην· έχω την αξίωσιν να σωφρονίσης τον συνάνθρωπόν σου.

Άραγε εάν σου έλεγα να τιμωρής και να διορθώνης τους βασιλείς και τους δικαστάς όταν παρανομούν, δεν θα έλεγες ότι πάσχω από τρέλλαν; Και όμως ο Ιωάννης αυτό

έκαμε· Και έτσι εδείχθη ότι δεν είναι έξω από τα καθήκοντά μας. Τώρα δε τουλάχιστον τον ομόδουλον και ομότιμόν σου αν παραστή ανάγκη να πεθάνης, σωφρονίζων τον αδελφόν σου, να μη διστάσης να το κάμης, διότι έτσι θα γίνης μάρτυς του καθήκοντος· διότι και ο Ιωάννης έγινε μάρτυς. Αν και δεν εθυσιάσθη ούτε διετάχθη να προσκυνήση είδωλον, αλλά χάριν των ιερών νόμων που υβρίζοντο απετημήθη την κεφαλήν· και συ λοιπόν να αγωνισθής μέχρι θανάτου υπέρ της αληθείας και ο Κύριος θα πολεμήση δι' εσέ.

Και μη μου ειπής τον ψυχρόν τούτον λόγον, τί με ενδιαφέρει; δεν έχω καμμίαν σχέσιν με αυτόν. Μόνον με τον διάβολον δεν έχομεν καμμίαν σχέσιν, με τους ανθρώπους δε όλους έχομεν πολλά κοινά. Διότι έχουν την ιδίαν φύσιν με εμάς, κατοικούν την ιδίαν γην, και τρέφονται με τας ιδίας τροφάς, έχουν τον ίδιον Δεσπότην, έλαβον τους ιδίους νόμους και προορίζονται να απολαύσουν τα ίδια αγαθά με εμάς. Ας μη λέγωμεν λοιπόν ότι δεν έχομεν τίποτε κοινόν προς αυτούς· διότι αυτή, είναι σατανική φωνή και δείχνει απανθρωπίαν διαβολικήν· ας μη λέγωμεν λοιπόν αυτά και ας δείξωμεν ενδιαφέρον που αρμόζει εις αδελφούς.

Σας διαβεβαιώ δε τούτο με πάσαν ακρίβειαν, και σας εγγυώμαι ότι εάν όλοι εσείς εδώ ηθέλατε να διαμοιράσετε την πόλιν εις τομείς και ενδιαφερθήτε δια την σωτηρίαν των κατοίκων της, γρήγορα ολόκληρη η πόλις θα διορθωθή. Καίτοι εδώ υπάρχει το ελάχιστον μέρος τής πόλεως κατά το πλήθος, το σημαντικώτερον όμως ως προς την ευσέβειαν. Ας διαμοιράσωμεν λοιπόν την σωτηρίαν των αδελφών μας· είναι ικανός ένας άνθρωπος γεμάτος από ζήλον να διορθώση ολόκληρον πόλιν. Όταν δε δεν είναι ένας, ούτε δύο και τρεις, αλλά τόσον μεγάλο πλήθος που ημπορεί να ασχοληθή με την φροντίδα των παραμελημένων πνευματικώς, τότε αντιλαμβάνομαι ότι όχι από άλλην αιτίαν, ούτε από αδυναμίαν αυτών, αλλά από την ιδικήν μας αδιαφορίαν οι περισσότεροι των Χριστιανών καταβάλλονται και καταστρέφονται πνευματικώς. Διότι δεν είναι άτοπον, όταν ίδωμεν εις την αγοράν συμπλοκήν ανθρώπων να τρέχωμεν να συμφιλιώνωμεν τους διαπληκτιζομένους· και διατί αναφέρω συμπλοκήν ανθρώπων; Εάν ίδωμεν κάποιον όνον να έχη πέσει, όλοι τρέχομεν να τον βοηθήσωμεν να σηκωθή· διά δε τους αδελφούς μας που χάνονται θα αδιαφορούμεν;

Με όνον ομοιάζει ο βλάσφημος, που έπεσε, διότι δεν ημπορούσε να βαστάση το φορτίον τού θυμού του· πλησίασε και σήκωσέ τον και δια των λόγων και δια των έργων, και με επιείκειαν και με σφοδρότητα, ας είναι ποικίλον το φάρμακον της θεραπείας· και αν έτσι τακτοποιώμεν τα ζητήματά μας, και φροντίζωμεν διά την σωτηρίαν των πλησίον, γρήγορα και εις αυτούς ακόμη που θα διορθώσουν τον εαυτόν τους διά των ενεργειών μας θα είμεθα ποθητοί και αξιαγάπητοι· και το σπουδαιότερον όλων θα απολαύσωμεν τα αγαθά που μας έχουν ετοιμασθή, των οποίων είθε όλοι να επιτύχωμεν διά της χάριτος και φιλανθρωπίας του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, μετά του οποίου εις τον Πατέρα συγχρόνως και το άγιον Πνεύμα

ανήκει δόξα, κράτος, τιμή, και τώρα και πάντοτε και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.»

(Από την α' ομιλία ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣ, ΕΠΕ τ. 31, σελ. 623-627, Εκδόσεις «Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς».)

«...Τους ανά την πόλιν βλασφήμους να τιμωρήτε και να σωφρονίζετε, τους υβρίζοντας τον Θεόν και εμφανιζομένους προς αυτόν, ως να είναι μεθυσμένοι, να εμποδίζετε να κάνουν τούτο. Δεν νομίζω ότι αυτά τότε τα είπα εξ ιδικής μου εμπνεύσεως, αλλά ο Θεός που προγνωρίζει τα μέλλοντα, έβαλεν εις την διάνοιάν μου τους λόγους τούτους, διά να μας προστατεύση· διότι εάν ετιμωρούσαμεν εκείνους που τολμούν να κάνουν τοιαύτα έργα, δεν θα συνέβαινον εις την πόλιν μας όσα συνέβησαν. Πόσον προτιμότερον θα ήτο, σωφρονίζοντες και τιμωρούντες αυτούς, να πάθωμεν κάτι κακόν, εάν το επέβαλλεν η ανάγκη, πράγμα που θα μας εξασφάλιζε και μαρτυρικόν στέφανον, παρά να φοβούμεθα τώρα, και να τρέμωμεν και να περιμένωμεν τον θάνατον ένεκα της αμαρτίας εκείνων; Ιδού το αμάρτημα έγινε από ολίγους, και το έγκλημα τώρα γίνεται κοινόν· ιδού εξ αιτίας εκείνων όλοι τώρα φοβούμεθα και υφιστάμεθα εμείς τας τιμωρίας δι' όσα εκείνοι απετόλμησαν. Εάν δε τους προελαμβάνωμεν και τους εξεδιώκομεν από την πόλιν, και τους εσωφρονίζωμεν, και εθεραπέυαμεν το άρρωστον μέλος, δεν θα εδοκιμάζωμεν τώρα τον φόβον αυτόν. Γνωρίζω ότι το ήθος τής πόλεως από αρχαιοτάτων χρόνων είναι εκείνο που αρμόζει εις ελευθέρους ανθρώπους, και ότι μερικοί ξένοι και όχι ξεδιαλεγμένοι άνθρωποι, αχρείοι και κακοποιοί, που έχουν απελπισθή διά την σωτηρίαν των ετόλμησαν να κάμουν αυτά που έκαμαν. Διά τούτο δεν έπαυσα πάντοτε να φωνάζω και να διαμαρτύρωμαι λέγων· ας τιμωρήσωμεν την μανίαν των βλασφημούντων, ας σωφρονίσωμεν την διάνοιάν των, και ας φροντίσωμεν διά την σωτηρίαν των και αν χρειασθή να αποθάνωμεν διά την πράξιν μας αυτήν, θα μας αποφέρη μεγάλο κέρδος η πράξις μας αυτή· ας μη αδιαφορούμεν όταν βλέπωμεν να υβρίζεται ο κοινός Δεσπότης. Η αδιαφορία αυτή θα φέρη μεγάλο κακόν εις την πόλιν».

(Από την β' ομιλία ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣ, ΕΠΕ τ. 31, σελ. 641-643, Εκδόσεις «Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς».)

Σχόλιο του Αγ. Νικοδήμου στον ΚΖ' Ιερό Κανόνα των Αγίων Αποστόλων, με αναφορά στην παραπάνω θέση του Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου περί βλασφημίας, αλλά και στην ενέργεια του Ιησού Χριστού να εκβάλει τους εμπόρους από τον οίκο του Πατρός Του

ΙΕΡΟΝ ΠΗΔΑΛΙΟΝ, έκδοσις 1886, σελ. 35:

«Είπα δε ότι δεν πρέπει να δαίρουνσιν οι ιερωμένοι τους αμαρτάνοντας εις αυτούς, διατί εκείνους οπού αμαρτάνουσιν εις τα θεία, και εις τον Θεόν, και μήτε με νουθεσίας μήτε με επιτίμια σωφρονίζονται, ημπορούν να τους σωφρονίζουν ιερωμένους όντας, ή λαϊκούς, με της εξωτερικής εξουσίας την δύναμην, κατά τον ε' Αντιοχ. και τον ος'. πβ'. πγ'. ςθ'. ρ'. ρς'. ρξ'. Καρθαγέν. και τον θ'. της α'. και β'. επειδή τότε δεν φαίνονται να εκδικούσι πλέον τον εαυτόν τους, αλλά τον Θεόν οπού ατιμάζεται και υβρίζεται. Όθεν και ο Κύριος ο τους εις αυτόν αμαρτάνοντας μήτε κτυπών μήτε λαιδορών, έκαμε φραγγέλιον από σχοινίου, και κτυπώντας εξέβαλε τους πραγματευτάς και σαράφιδας από το ιερόν, διατί ημάρτανον εις τον Θεόν, και τον οίκον τού πατρός του έκαμναν σπήλαιον ληστών και οίκον εμπορίου. Πρέπει όμως να στοχασθώμεν, ότι, αγκαλά και οι εξηγηταί των κανόνων, Ζωναράς και Βαλσαμών, αλλά δη και ο Βουλγαρίας Θεοφύλακτος, εν τη ερμηνεία του κατά Ιωάννην, λέγουσιν, ότι ο Κύριος εκτύπησε τους εν τω ιερώ πραγματευομένους, με όλον τούτο και οι δ'. Ευαγγελισταί, οπού διηγούνται την υπόθεσιν ταύτην, δεν γράφουσιν ότι εκτύπησεν, αλλά μόνον ότι εξέβαλε αυτούς. Όθεν και ο μέγας Βασίλειος (όρα κατά πλάτος ομιλ. μ'.) λέγει ότι μόνοις τοις περί το ιερόν πωλούσι και αγοράζουσι την μάστιγα επανετοίνατο. Οπού θέλει να ειπή' ότι εσύκωσε μεν κατ' επάνω αυτών το φραγγέλιον και εφοβέρισε να τους κτυπήση, ουχί δε και ότι τους εκτύπησε. Και τούτον τον λόγον φαίνεται και ο Χρυσόστομος, ότι θέλει να σωφρονίζονται οι βλάσφημοι με πληγαίς ως εις Θεόν αμαρτάνοντες. Διότι λέγει (ομιλ. α' ανδριάντ.). «Ανίσως και ακούσας τινός να βλασφημή τον Θεόν μέσα εις το παζάρι, ή εις το δίστρατον, πλησίασε κοντά, και έλεγξάι τον διά την βλασφημίαν του. Αν δε και κάμη χρεία να τον κτυπήσης, κτύπησέ τον». Όρα ότι δεν λέγει ο άγιος αποφασιστικά να κτυπά τινάς τον βλάσφημον, αλλά με υπόθεσιν και κεκολασμένως, αν κάμη χρεία. Και τούτο δε σημείωσαι, ότι, αν και ο άγιος λέγη τούτο εκ περιουσίας, πλην αυτός ο τούτο λέγων, ποτέ δεν έκαμε παρόμοιον πράγμα. ...».

ΣΧΕΤΙΚΑ:[**Η βλασφημία \(Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος\)**](#)[**Λόγος περί βλασφημίας \(Αγ. Νεκτάριος\)**](#)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

[Τι είναι η βλασφημία κατά του Αγίου Πνεύματος \(Αγ. Νικόλαος Βελιμίροβιτς\)](#)